

Vergaderjaar 2013–2014

33 747

Wijziging van het Wetboek van Strafvordering en het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering in verband met de versterking van het presterend vermogen van de politie

Nr. 5

VERSLAG

Vastgesteld 25 november 2013

De vaste commissie voor Veiligheid en Justitie, belast met het voorbereidend onderzoek van dit voorstel van wet, heeft de eer als volgt verslag uit te brengen. Onder het voorbehoud dat de hierin gestelde vragen en gemaakte opmerkingen voldoende zullen zijn beantwoord, acht de commissie de openbare behandeling van het voorstel van wet genoegzaam voorbereid.

INHOUDSOPGAVE

	Blz.
I ALGEMEEN	1
1. Inleiding	1
2. Het tappen op naam	3
3. Het opvragen van camerabeelden	5
4. De notificatie van bijzondere opsporingsbevoegdheden	6
5. Begeleiding gerechtsdeurwaarder door de hulpofficier van justitie	9
6. Gevolgen voor de administratieve lasten	11
II ARTIKELSGEWIJZE TOELICHTING	11

I ALGEMEEN

1. Inleiding

De leden van de VVD-fractie hebben met interesse kennisgenomen van bovenstaand wetsvoorstel. Reductie van administratieve lasten vormt een speerpunt van de VVD en elk voorstel dat hieraan een bijdrage levert kan rekenen op steun van de VVD. Dit geldt ook met betrekking tot dit voorstel dat bijdraagt aan het presterend vermogen van de politie, zorgt voor

vereenvoudigde processen en ruimte creëert voor meer blauw op straat. De leden van de VVD-fractie hebben enkele vragen.

De leden van de PvdA-fractie hebben met belangstelling kennisgenomen van het voorliggend wetsvoorstel. Zij delen de wens om de administratieve lasten bij de politie terug te brengen. Dat neemt niet weg dat deze leden bij de daarvoor gemaakte keuzes meerdere kanttekeningen en vragen hebben.

De leden van de SP-fractie hebben kennisgenomen van het wetsvoorstel. Zij ondersteunen de doelstelling van de regering om het presterend vermogen van de politie te versterken maar betwijfelen bij enkele voorstellen of daarmee dat doel wel gehaald wordt. Daarnaast constateren deze leden dat bij enkele voorstellen sprake is van aantasting van de rechtsbescherming. Zij vragen of de versterking van het presterend vermogen van de politie die aantasting rechtvaardigt.

De leden van de PVV-fractie hebben met belangstelling kennisgenomen van bovengenoemd wetsvoorstel. Zij hebben daarover slechts enkele vragen.

De leden van de CDA-fractie hebben met belangstelling kennisgenomen van het wetsvoorstel. Zij onderschrijven ten volle de doelstellingen van het wetsvoorstel en de maatregelen om de administratieve lasten voor de politie te verminderen en mede daardoor de doelmatigheid van de bestrijding van de ernstige criminaliteit te verbeteren. Zij hebben een aantal vragen en opmerkingen.

De leden van de D66-fractie hebben kennisgenomen van het wetsvoorstel. Zij delen de zorgen van de Afdeling advies van de Raad van State over de inbreuk op grondrechten. Het wetsvoorstel beperkt bestaande waarborgen voor een noodzakelijke en proportionele inzet van bevoegdheden die een inbreuk betekenen op de persoonlijke levenssfeer. Deze leden delen het einddoel om de administratieve lasten bij de politie en het Openbaar Ministerie (OM) te verlagen, maar dit mag niet ten koste gaan van burgerrechten. Is de verlaging van de werklast het enige argument van de regering voor zulke verregaande maatregelen? Deze leden ontvangen graag verdere motivering over de vraag waarom het volgens de regering wenselijk is om deze waarborgen voor burgerrechten te beperken. Ook willen zij graag weten welke gevolgen voor de zorgvuldigheid en de kwaliteit van het politiewerk en voor de rechten van burgers zijn meegenomen in het afwegingskader ter voorbereiding van dit wetsvoorstel.

De aan het woord zijnde leden vinden de titel van het wetsvoorstel verwarrend. Een inschatting van de mogelijke reductie aan administratieve lasten is geen uitleg voor een mogelijke verbetering in de prestaties van de politie. Hoe wordt precies het presterend vermogen van de politie door dit wetsvoorstel verbeterd? Welke meetbare resultaten omtrent de prestatie van de politie (en het OM) kunnen worden verwacht als gevolg van het wetsvoorstel? Hoe precies komen de voorgestelde veranderingen ten goede aan de bestrijding van criminaliteit? Kan de regering dit in meetbare doelen uiten? Graag ontvangen deze leden voorts een jaarlijks overzicht van het gebruik van bijzondere opsporingsbevoegdheden sinds 2000. Als er een toename is, kan de regering de redenen van deze toename toelichten?

De leden van de ChristenUnie-fractie hebben kennisgenomen van het wetsvoorstel dat beoogt het presterend vermogen van de politie te versterken. Zij onderschrijven dit doel maar hebben over een aantal van

de voorstellen nog wel vragen omdat het wetsvoorstel raakt aan grondrechtelijke aspecten.

2. Het tappen op naam

De leden van de VVD-fractie merken op dat de voorgestelde wijzigingen van het Wetboek van Strafvordering (Sr.) tegemoet komen aan de wens tot minder papierwerk. Opvolgende taps kunnen sneller geplaatst worden. Zij zijn in dit verband benieuwd naar de te verwachten totale tijdswinst in de keten.

De leden van de PvdA-fractie hebben kennisgenomen van het voornemen om de mogelijkheid van het tappen op naam te vereenvoudigen. De officier van justitie dan wel de rechter-commissaris moeten respectievelijk het bevel of de machtiging tot tappen op naam van degene die getapt moet worden, kunnen geven in plaats van op een nummer. Het doel is dat niet voor ieder nummer van een persoon die getapt moet worden opnieuw een bevel of machtiging hoeft te worden verleend. Deze leden begrijpen dit, maar zijn op voorhand geen voorstander van dit voornemen. Aangezien er vrijwel geen ander land bestaat waar zoveel wordt getapt als in Nederland, menen zij dat de drempels om te tappen eerder verhoogd dan verlaagd zouden moeten worden. Hoe denkt de regering in dit kader over de wenselijkheid om de mogelijkheid tot tappen te vergemakkelijken? Deelt zij de mening dat de administratieve lasten nog veel meer naar beneden zouden worden gebracht als er terughoudender met tappen zou worden omgegaan? De aan het woord zijnde leden zijn van mening dat eerst het nut, de effectiviteit en proportionaliteit van het middel van tappen in de mate waarin dat in Nederland wordt gebruikt, goed moet worden overdacht alvorens kan worden gedacht aan het eenvoudiger kunnen inzetten van dit middel. Deelt de regering die mening? Zo ja, hoe wordt daar gevolg aan gegeven? Zo nee, waarom niet?

De leden van de PvdA-fractie hechten, mede in het licht van het bovenstaande, aan de rechterlijke controle op de inzet van taps. Hoe beziet de regering het voorstel in het kader van het in stand houden van de rechterlijke controle? Wordt die niet verzwakt door het voorliggende voorstel om taps op naam toe te staan? Wat is het oordeel van de regering op het bezwaar van de Raad voor de Rechtspraak (RvdR) dat op het moment dat de politie een eenmaal gekregen bevel tot tappen op naam heeft gekregen, dat dan een te ruim en ongecontroleerd gebruik van dat tapbevel kan worden gemaakt?

De leden van de SP-fractie vragen bij het tappen op naam allereerst hoe zeker wordt gesteld dat bepaalde nummers in gebruik zijn van verdachten. Als een bevel of machtiging immers op naam wordt gegeven, moet aangetoond worden dat de te onderzoeken nummers door diegene ook daadwerkelijk worden gebruikt, ten einde te voorkomen dat gegevens van derden die geen subject van onderzoek zijn, bewaard of onderzocht worden. Als het bevel of de machtiging op naam wordt gesteld, hoe vindt dan controle plaats op de rechtmatigheid van het tappen van nummers, nu deze niet meer individueel voorgelegd worden aan de rechter-commissaris? Hoe wordt voorkomen dat de gesprekken van personen die (uiteindelijk) niets met de onderzochte feiten te maken hebben, getapt kunnen worden? Hoe verhoudt deze verruiming van de mogelijkheden tot tappen zich tot de toezichthoudende rol van de rechter-commissaris ingevolge de Wet versterking positie rechter-commissaris? Leidt deze verruiming en die versterkte positie van de rechter-commissaris daardoor niet juist tot een lastenverzwaring ten einde die rol goed uit te kunnen voeren? Voorts vragen deze leden of deze verruiming niet juist tot een lastenverzwaring leidt als in terechtzittingen verantwoording afgelegd

dient te worden over de rechtmatigheid van de getapte nummers, ook gelet op het feit dat de zittingsrechter gevraagd zal worden om achteraf te beoordelen of er voldoende aanleiding was om het vermoeden van verdachte handelingen te koesteren en daarnaar te handelen, terwijl die toets niet meer vooraf door de rechter-commissaris heeft plaatsgevonden. De aan het woord zijnde leden merken op dat het aftappen van communicatie alleen mogelijk is in geval van verdenking van een misdrijf waarbij voorarrest mogelijk is en een ernstige inbreuk op de rechtsorde oplevert. Dat betekent dat er sprake moet zijn van kennis omtrent een verdachte bij de politie. De regering stelt echter tegelijkertijd dat de vermelding van een nummer in een bevel tot het opnemen van communicatie aan de orde kan zijn bij het aftappen van telecommunicatie van een gebruiker van wie de identiteit (nog) niet bekend is. De leden van de SP-fractie betwijfelen of dit allebei waar kan zijn. Een telefoonnummer kan immers nooit aan de voorwaarde voldoen dat er sprake is van een misdrijf waarbij voorarrest mogelijk is en een ernstige inbreuk op de rechtsorde oplevert zonder dat bij de politie bekend is wie de gebruiker van dat nummer is. Zij ontvangen hierop graag een nadere toelichting van de regering. Tot slot vragen deze leden wat de meerwaarde van dit voorstel is, aangezien de Wet computercriminaliteit II het al mogelijk maakt dat een bevel tot het opnemen van telecommunicatie op naam van de gebruiker wordt gesteld. Als dit inderdaad reeds mogelijk is, hoe kan deze maatregel dan toch leiden tot een werklastreductie?

De leden van de CDA-fractie onderschrijven de aanpassing die erop is gericht dat in het vervolg een bevel van de officier van justitie niet meer hoeft te worden beperkt tot één nummer, maar dat kan worden volstaan met de naam van de gebruiker. Dit levert een aanzienlijke beperking van het aantal administratieve handelingen op waardoor de doelmatigheid van de criminaliteitsbestrijding wordt vergroot. Deze leden vragen wel of dit er niet toe kan leiden dat criminelen zich méér zullen gaan bedienen van valse identiteiten. Zo ja, hoe wordt daar dan op ingespeeld? Graag vernemen zij de reactie van de regering op dit punt.

De aan het woord zijnde leden merken op dat de regering, anders dan het College bescherming persoonsgegevens (Cbp), geen aanleiding ziet te regelen dat het bevel van de officier van justitie geldt voor alle nummers die bij de gebruiker in dienst zijn. Gesteld wordt dat de aan de aanbieder gerichte vordering tot het verlenen van medewerking aan het opnemen van telecommunicatie het nummer bevat waarvan de communicatie moet worden opgenomen en dat op basis van het bevel en de machtiging meerdere vorderingen aan de aanbieder kunnen worden gericht, binnen de geldigheidsduur van het bevel. De leden van de CDA-fractie vragen of dit niet indruist tegen de bedoeling van het wetsvoorstel als dit betekent dat, binnen de geldigheidsduur van het bevel, telkens een (nieuwe) vordering voor het opnemen moet worden ingediend, hetgeen extra administratieve handelingen met zich brengt. Men één vordering voor alle nummers is men toch in één keer klaar? Graag vernemen zij een nadere toelichting op dit punt.

De leden van de D66-fractie begrijpen dat de regering door het tappen op naam het mogelijk maakt dat ook derden kunnen worden afgeluisterd. Deze leden lezen in de memorie van toelichting dat het heel wel mogelijk is dat communicatie wordt afgetapt en opgenomen, waaraan niet door de verdachte wordt deelgenomen, noch dat het aansluitnummers op naam van de verdachte betreft. Is dit proportioneel? Kan de regering uitleggen waarom burgers die geen verdachten zijn, afgeluisterd kunnen worden? Deze leden ontvangen graag een afweging over de verhouding tussen de werklastreductie van dit voorstel en de inperking van rechten van burgers die niet eens verdacht worden van een misdrijf.

De aan het woord zijnde leden hebben behoefte aan extra informatie over de kosten voor de overheid en voor aanbieders van telecommunicatie als gevolg van het opnemen van telecommunicatie. Kan dit op jaarbasis vanaf het jaar 2000 aangegeven worden? Kan in dit overzicht meege-nomen worden hoeveel keer getapt is en wat de gemiddelde kosten voor de overheid en voor de aanbieders waren?

De leden van de ChristenUnie-fractie merken op dat in het wetsvoorstel wordt geregeld dat een bevel tot het opnemen van telefoongegevens op naam kan worden gegeven waardoor voor het tappen van extra nummers geen rechterlijke toetsing vooraf meer nodig is. Nu verdachten vaak snel van toestel wisselen en van meerdere toestellen gebruik maken is dit voorstel begrijpelijk. Hier staat echter tegenover dat Nederland al jaren een koppositie bekleedt voor wat betreft het toepassen van het tappen van communicatiediensten. Door dit instrument selectiever toe te passen kan ook de benodigde tijd worden beperkt. Deze leden vragen waarom er geen criteria zijn opgenomen over de wijze waarop de politie hiermee na een eenmaal verkregen bevel tot tappen louter op naam dient om te gaan. Voornoemde leden wijzen erop dat het bevel op naam nieuwe vragen oproept als een toestel door meerdere personen wordt gebruikt. De zittingsrechter kan hierdoor veel vaker ex tunc worden gevraagd te beoordelen of er voldoende aanleiding was om een specifiek nummer te tappen. Het kan gebeuren dat niet de al getapte verdachte gebruik maakt van de nieuwe taplijn, maar een medeverdachte of familielid die nog niet getapt wordt. Genoemde leden vragen hoe wordt gewaarborgd dat het tappen op naam geen regel wordt maar uitzondering blijft?

De leden van de ChristenUnie-fractie vragen of is overwogen of het grootste deel van de beoogde tijdswinst van het schrappen van de extra aanvraagprocedure ook op een andere manier kan worden bereikt, bijvoorbeeld een versnelde aanvraag voor een extra nummer dat (mogelijk) in gebruik is bij dezelfde persoon.

3. Het opvragen van camerabeelden

De leden van de VVD-fractie merken op dat dat met de voorgestelde wijziging camerabeelden makkelijker kunnen worden opgevraagd. Zeker in tijden waarin steeds meer gebruik wordt gemaakt van videocamera's en beeldmateriaal ligt het voor de hand om deze wijziging door te voeren. Zij vragen ook hier welke tijdswinst wordt verwacht in de keten.

De leden van de PvdA-fractie merken op dat als een winkelier vrijwillig bereid is snel camerabeelden ter beschikking te stellen, daarvoor eerst nog een schriftelijk bevel van de officier van justitie nodig is. In het wetsvoorstel wordt voorgesteld om in plaats van een bevel van de officier van justitie een vordering van een opsporingsambtenaar te laten volstaan. De aan het woord zijnde leden kunnen zich, gesteund door de opvattingen van de Nederlandse Orde van Advocaten (NOvA) en het Cbp vinden in dit voorstel. Zij merken daarbij op dat het hier geen extra aantasting van de privacy betreft maar wel een vermindering van administratieve lasten oplevert.

De leden van de SP-fractie merken op dat de voorgestelde regeling een vereenvoudiging biedt van de formaliteiten voor het opvragen van camerabeelden. Er kan volstaan worden met een vordering van de opsporingsambtenaar in plaats van een bevel van de officier van justitie. Deze leden hebben begrip voor deze aanpassing. Niet alleen vanwege het feit dat daardoor minder handelingen hoeven te worden verricht, maar ook omdat dit de snelheid van mogelijke opsporing van daders ten goede komt. Wel vragen zij of dit gevolgen kan hebben voor de rechtmatigheid van bewijs dat op deze manier is verkregen. In hoeverre is er risico dat

beelden die op deze manier verkregen zijn, zonder toetsing vooraf van de officier van justitie, uiteindelijk niet ontvankelijk worden verklaard?

De leden van de PVV-fractie merken op dat het begrip «vaste camera» is ontleend aan artikel 151c Gemeentewet en dat de regeling in beginsel alleen ziet op camera's met een vaste positionering. Kunnen voorbeelden gegeven worden van niet-vaste camera's? Moeten deze leden daarbij denken aan toeristen die toevallig staan te filmen? Waarom wordt dit onderscheid gemaakt? Dezelfde vragen stellen deze leden voor wat betreft het feit dat het moet gaan om beveiligingscamera's (camera's voor de beveiliging van goederen, gebouwen of personen).

De leden van de CDA-fractie verwelkomen de verruiming van de mogelijkheden en de vereenvoudiging van de formaliteiten voor het opvragen van camerabeelden, waardoor naast beelden van gemeentelijke camera's voortaan ook die van bijvoorbeeld camera's van winkeliers, bedrijven, supermarkten, banken en burgers kunnen worden opgevraagd. Wel vragen zij waarom één en ander is beperkt tot beelden van vaste camera's en waarom niet tevens beelden van mobiele camera's onder de reikwijdte van de voorgestelde regeling vallen.

4. De notificatie van bijzondere opsporingsbevoegdheden

De Leden van de PvdA-fractie hebben bij de voorstellen ten aanzien van de notificatieplicht meerdere kanttekeningen. Op voorhand achten zij de notificatieplicht van groot belang om de burger tegen wie bijzondere opsporingsbevoegdheden zijn toegepast achteraf in de gelegenheid te kunnen stellen te klagen over de toepassing van die opsporingsbevoegdheid. Bovendien kan de verplichting om achteraf te moeten notificeren eraan bijdragen dat de inzet van bijzondere opsporingsbevoegdheden op verantwoorde wijze vooraf wordt overwogen. Daarbij komt dat die notificatieplicht in de praktijk slecht wordt nageleefd. In dat licht bezien zijn deze leden zeer terughoudend om de notificatieplicht uit te hollen. Het argument dat het naleven van de notificatieplicht veel administratieve lasten oplevert, vinden zij allerminst overtuigend als reden voor het beperken van de notificatieplicht. Die plicht is immers bedoeld als tegenwicht voor de burger voor het inzetten van de bijzondere opsporingsmiddelen. Het feit dat die opsporingsmiddelen de afgelopen jaren steeds meer worden toegepast, achten deze leden een minstens zo grote oorzaak van de toegenomen administratieve lasten op dit punt. Kan de regering hier op ingaan?

De leden van de SP-fractie onderschrijven het gegeven dat met het verminderen van het aantal notificaties de werklast af zal nemen. Bij de hernieuwde invulling van de notificatieplicht wordt de betrokkene alleen genotificeerd over de zwaarste bevoegdheden waarbij sprake is van meer dan een geringe inbreuk op de privacy van betrokkene. Deze leden zijn echter van mening dat hier niet enkel een afweging gemaakt mag worden op basis van lastenreductie aan de kant van de uitvoerders. Notificatie brengt lasten met zich mee, maar dat is in de ogen van deze leden het onvermijdelijke gevolg van de in een rechtstaat vanzelfsprekende mogelijkheid dat een betrokkene inbreuken op grondrechten moet kunnen voorleggen aan een rechter.

Voornoemde leden vragen hoe vaak er sinds 2004 daadwerkelijk genotificeerd is en welke werklast dit met zich mee heeft gebracht. De regering blijft in zijn toelichting bij een schatting van de te realiseren winst in fte's, terwijl nergens uit blijkt in hoeverre op alle onderdelen voldaan is aan de uitvoering van de notificatieplicht.

De aan het woord zijnde leden lezen dat de regering concludeert dat de meerwaarde van de notificatieplicht wat betreft de minder ingrijpende

bevoegdheden niet opwegen tegen de uitvoeringslasten, gelet op het feit dat hoogstens in een enkel geval een reactie van een betrokken persoon is gevolgd op de notificatie. Deze leden vinden deze conclusie te makkelijk. Is onderzocht hoe het komt dat er slechts een enkele reactie is gekomen? Worden betrokkenen na notificatie voldoende op de hoogte gesteld van hun wettelijke mogelijkheden en weten zij wat zij precies kunnen en mogen doen? Als er überhaupt weinig genotificeerd wordt, hoe vreemd is het dan dat dit ook nauwelijks leidt tot reacties? Voorts geeft de regering aan dat gelet op de jurisprudentie van het Europees Hof voor de Rechten van Mens op dit punt het in de rede ligt te veronderstellen dat het Europese Hof van Justitie aan dit grondrecht geen absoluut recht op notificatie zal ontnemen. De leden van de SP-fractie zien dit graag nader onderbouwd. Heeft de regering dit voorstel ook daadwerkelijk laten toetsen aan het Europees Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden (EVRM) en zo nee, waarom niet? Is de regering in dat geval bereid dit alsnog te doen?

Voornoemde leden merken op dat de NOvA de suggestie geeft om slechts beperkt de notificatieplicht af te schaffen. Notificatie kan achterwege blijven als het gebruik van een zogenoemde ondersteunende bevoegdheid bekend wordt gemaakt zodra notificatie plaatsvindt van de inzet van de zwaardere bevoegdheid die is gevolgd op of samenhangt met de toepassing van de ondersteunende bevoegdheid. Deze leden zijn benieuwd wat de regering van dit voorstel vindt en wat de geschatte werklastreductie in dat geval zou zijn.

Tot slot op dit punt delen deze leden de mening van de regering niet dat de uitvoering van de resterende notificatieplicht na verloop van tijd niet geëvalueerd hoeft te worden. Gelet op het feit dat er sprake is van een forse wijziging in het beleid, zien zij juist aanleiding om te evalueren en daarmee te bezien of de genomen maatregelen het gewenste effect hebben gehad.

De leden van de PVV-fractie merken op dat er tegen personen soms bijzondere opsporingsbevoegdheden worden ingezet zonder dat deze daarvan op de hoogte zijn. Wel bestaat er een schriftelijke mededelingsplicht achteraf (notificatie), zodat het voor een persoon mogelijk is om zich achteraf hierover te beklagen. Met dit voorstel wordt de notificatieplicht voor de toepassing van lichtere opsporingsbevoegdheden geschrapt en blijft het bestaan voor de zwaarste bevoegdheden die het meeste inbreuk maken op de privacy. Deze leden vragen hoe dit zich verhoudt tot artikel 13 EVRM. Daarnaast wordt aangegeven dat in de gevallen waarin het OM de betrokkene op de hoogte heeft gesteld hoogstens in een enkel geval een reactie van de betrokkene volgt. Kunnen hier concrete cijfers genoemd worden? Tot slot willen deze leden graag weten hoe vaak betrokkenen zich daadwerkelijk beklagen en wat daarvan de uitkomst is.

De leden van de CDA-fractie kunnen onderschrijven dat de uitvoering van de notificatieplicht in de praktijk een buitengewoon zware administratieve belasting blijkt te vormen voor het OM, gezien de grote jaarlijkse hoeveelheid vorderingen. Het is voor deze leden dan ook begrijpelijk dat uit dien hoofde wordt voorgesteld deze notificatieplicht te laten vervallen, met name ook gezien het gegeven dat slechts in enkele gevallen de betrokken persoon een reactie op de notificatie heeft gegeven. Daarmee staat de meerwaarde van die plicht niet in verhouding tot de hoeveelheid werk die ermee is gemoeid. In de memorie van toelichting wordt aan de hand van enkele voorbeelden aangegeven dat voor de bevoegdheden die een meer dan gemiddelde c.q. een zware inbreuk maken op de privacy van de betrokken burgers de notificatieplicht onverkort gehandhaafd blijft. Deze leden vragen waarom dit gebeurt en of de eerdergenoemde beperkte hoeveelheid reacties van burgers op de aan hen kenbaar

gemaakte toepassing van bijzondere opsporingsbevoegdheden betrekking had op met name dergelijke gevallen.

De aan het woord zijnde leden vragen of er informatie beschikbaar is over hoe andere Europese lidstaten omgaan met de notificatieplicht. Ook vragen zij of er, daar waar in de memorie van toelichting wordt aangegeven dat er geen (Europese) jurisprudentie beschikbaar is over de interpretatie van artikel 8 van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie, dit ook geldt voor artikel 8 van het EVRM.

De leden van de CDA-fractie begrijpen de verwijzing naar de Wet politiegegevens niet helemaal als het gaat om het recht van toegang van betrokkene tot de over hem verwerkte gegevens, aangezien door de voorgestelde wetswijziging een groot aantal personen er geen weet meer van zal hebben dat hun gegevens zijn gevorderd. Kan de regering dit nader toelichten?

De leden van de D66-fractie constateren dat de Afdeling advies van de Raad van State adviseert de notificatieplicht te handhaven voor die dwangmiddelen die enkel ingezet kunnen worden bij misdrijven waarvoor voorarrest mogelijk is en die tevens een ernstige inbreuk op de rechtsorde opleveren. Hier geeft de regering geen gehoor aan. Waarom is dit advies niet opgevolgd?

Voornoemde leden ontvangen graag een overzicht van de mate waarin sinds 2004 genotificeerd is en welke werklast dit precies met zich heeft gebracht. Als er, zoals in de memorie van toelichting aangegeven, geen nauwkeurige inschatting van de werklastreductie is, hoe kan de regering dan beweren dat de maatregelen die zijn getroffen steeds scherper duidelijk maken welke administratieve belasting de uitvoering van de notificatieplicht met zich mee brengt? Wat is dan precies de administratieve belasting van de uitvoering van de notificatieplicht en wat is de winst door het afschaffen van de notificatieplicht? Kunnen deze leden concluderen dat de inschatting van 7 tot 19 fte winst niet voldoende onderbouwd is?

De aan het woord zijnde leden lezen in de memorie van toelichting dat de regering het betreden van het zakelijke domein van een burger een relatief beperkte inbreuk op de privacy vindt. Daarom wordt voorgesteld de notificatieplicht hiervoor te laten vervallen. Kan de regering toelichten waarom dit als een relatief beperkte inbreuk op de privacy van burgers wordt beschouwd?

De leden van de ChristenUnie-fractie begrijpen de behoefte om de administratieve lasten te verlagen, maar vragen of afschaffen van de notificatieplicht in specifieke gevallen daarvoor de enige oplossing is. Zijn er geen andere oplossingen om de administratieve lasten te verlagen met behoud van de notificatieplicht?

Deze leden onderschrijven dat er geen noodzaak is voor handhaving van de notificatieplicht bij de inzet van bevoegdheden die meer ingrijpende opsporingsbevoegdheden ondersteunen in het geval de betreffende persoon dit uiteindelijk ook in zijn strafdossier hoort. Als er echter geen vervolging plaatsvindt en/of er geen meer ingrijpende opsporingsbevoegdheden worden ingezet, zijn er wel goede redenen om de notificatieplicht te handhaven. Een burger moet immers inbreuken op zijn grondrechten kunnen voorleggen aan de rechter. Genoemde leden vragen of notificatie in dergelijke gevallen ter verlichting van de administratieve lasten niet geautomatiseerd zou kunnen worden waarbij er alleen nog een afweging plaatsvindt om te voorkomen dat wordt genotificeerd op een moment dat een onderzoek nog loopt. Ook vragen deze leden of burgers het recht hebben, indien conform het wetsvoorstel enkele notificatieplichten zouden vervallen, op verzoek wel geïnformeerd te worden over de toepassing van deze bevoegdheden. Zo nee, zou dat een goed alternatief zijn?

De leden van de ChristenUnie-fractie merken op dat één van de notificatieplichten die vervalt die voor de (zelfstandige) bevoegdheid van het betreden van een besloten plaats is, niet zijnde een woning. Als argument wordt gegeven dat het hier niet gaat om een privédoein van een burger waarmee de inbreuk op de privacy beperkt blijft. Deze leden wijzen er op dat binnentreden in een eigen bedrijf wel degelijk als privacygevoelig kan worden ervaren. Zij vragen daarom hoe vaak deze notificatieplicht per jaar wordt ingezet en hoeveel werklastreductie mogelijk wordt door deze specifieke maatregel.

5. Begeleiding gerechtsdeurwaarder door de hulpofficier van justitie

De leden van de VVD-fractie hebben enige zorgen ten aanzien van de voorgestelde wijziging van de begeleiding van deurwaarders. De memorie van toelichting spreekt over het streven naar meer flexibiliteit in het belang van de taakuitoefening van gerechtsdeurwaarders en politie terwijl de bescherming van het huisrecht gewaarborgd blijft. Hiertoe wordt voorgesteld om de deurwaarder bij het uitvoeren van zijn taken en bevoegdheden te laten vergezellen door een gemeenteambtenaar. Thans wordt de verplichte vergezelling enkel toevertrouwd aan de burgemeester die zich (enkel) kan laten vertegenwoordigen door een politieambtenaar met tenminste de rang van hulpofficier van justitie. Dit strookt ook met de Algemene Wet op het Binnentreden (Awbi). Hoe verhoudt de voorgestelde wijziging zich tot artikel 3 Awbi, waarin is bepaald dat de burgemeester voor niet-strafrechtelijke doeleinden is bevoegd tot het geven van een machtiging tot het binnentreden van een woning? Kan de regering nader ingaan op het grondwettelijke beschermde recht tegen huisvredebreuk (artikel 12 Grondwet) in relatie tot de voorgestelde wijziging? De Koninklijke Beroepsorganisatie voor Gerechtsdeurwaarders heeft daarnaast voorgesteld om in artikel 444 van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering (Rv) op te nemen dat de hulpofficier van justitie een politieambtenaar met een lagere rang kan mandateren om de vergezelling van de gerechtsdeurwaarders op zich te nemen. Kan de regering aangeven in hoeverre deze mogelijkheid voldoet aan het doel van de voorgestelde wijziging? Kan zij voorts ingaan op de mogelijkheid van het inzetten van een buitengewoon opsporingsambtenaar als vergezeller van gerechtsdeurwaarders bij het uitvoeren van hun taken en bevoegdheden?

De leden van de PvdA-fractie zijn niet enthousiast over het voorstel om een einde te maken van de begeleiding van de gerechtsdeurwaarder door de hulpofficier van justitie. Bij het voorgestelde alternatief om in plaats van een hulpofficier een door de burgemeester aangewezen ambtenaar met de deurwaarder te laten mee gaan, hebben zij de volgende vragen en opmerkingen.

Voornoemde leden zien het voorschrift dat een hulpofficier verplicht is te vergezellen, als een waarborg om te voorkomen dat een gerechtsdeurwaarder bovenmatig gebruik gaat maken van het middel van binnentreden van een woning. Zij zijn van mening dat een woning immers niet lichtzinnig dient te worden binnengetreden. Kan de regering hier op ingaan? De hulpofficier kan bovendien de veiligheid van de gerechtsdeurwaarder beschermen. Van een willekeurige andere door de burgemeester aan te wijzen ambtenaar kan dat niet worden verwacht. De hulpofficier die met de gerechtsdeurwaarder een woning binnentreedt kan ook als getuige optreden als er bijvoorbeeld contant geld wordt aangetroffen. Kan de regering ook hier op ingaan? Ten slotte vragen de leden van de PvdA-fractie of met deze voorgestelde wijziging de administratieve lasten niet verschuiven van de politie naar de gemeenten? Zo ja, wat is dan per saldo de winst op dit punt? Zo nee, waarom niet?

De leden van de SP-fractie vragen welke ambtenaar uit naam van de burgemeester de (aanvullende) toetsende verantwoordelijkheid zal uitoefenen. Aan welke eisen moet deze ambtenaar voldoen en sluit de regering uit dat hiervoor een ambtenaar van buitenaf wordt aangesteld? Voornoemde leden merken op dat de regering aangeeft dat in geval van behoefte aan beveiliging door de politie er nog steeds een beroep kan worden gedaan op artikel 9 van de Awbi. Daarmee kan de hulp van de sterke arm worden ingeroepen. Deze leden vragen in hoeverre een toename van het beroep op dat artikel te verwachten valt nu deurwaarders niet langer vergezeld zullen worden door de hulpofficier van justitie. Gaat de politie vaker ingeschakeld worden en zo ja, wat betekent dit uiteindelijk voor de verwachte reductie van de werklust bij de politie?

Deze leden merken op dat de gerechtsdeurwaarders zich zorgen maken over de gevolgen van het wetsvoorstel. 90% van de gerechtsdeurwaarders wordt jaarlijks slachtoffer van geweld en agressie. Deelt de regering deze zorgen? Hoe gaat zij dit percentage de komende jaren drastisch omlaag krijgen? Wat is de invloed van voorliggend wetsvoorstel op genoemd percentage, nu niet langer meer altijd een hulpofficier van justitie en dus een agent in uniform aanwezig zal zijn?

Tot slot zien de leden van de SP-fractie een gemiste kans bij de wijziging van de Wet bijzondere opsporingsbevoegdheden (Wet BOB). Zij zien mogelijkheden in het samenbrengen van meerdere verzoeken tot de inzet van bijzondere opsporingsmiddelen op één formulier en zij hebben de regering hier al eerder op gewezen. Als het bijvoorbeeld gaat om een zwaardere crimineel, kunnen deze leden zich voorstellen dat er zowel behoefte is aan het opnemen van vertrouwelijke communicatie, als aan observatie en infiltratie. Op die manier hoeft er maar één verzoek gedaan te worden met daarin aangegeven de gewenste opsporingsbevoegdheden. Het verzoek hoeft dan ook maar één keer ingediend en onderbouwd te worden. De leden van de SP-fractie zien hier mogelijkheden voor het verder terugdringen van de bureaucratie en vragen waarom de regering dit niet in het wetsvoorstel heeft opgenomen. Is zij bereid dit alsnog te doen?

De leden van de CDA-fractie vragen hoe wordt zeker gesteld dat gerechtsdeurwaarders voldoende zijn toegerust om zelfstandig te kunnen beoordelen of de bevoegdheid tot binnentreden van een woning niet willekeurig en lichtvaardig gebeurt en voldoet aan de eis dat dit redelijkerwijs voor de vervulling van de taak nodig is. Blijft hier te allen tijde ook eenzelfde toetsende rol bestaan voor de burgemeester dan wel de hulpofficier van justitie als vertegenwoordiger van de burgemeester? Ook vragen deze leden of de ambtenaar die (daartoe aangewezen als vertegenwoordiger van de burgemeester) een toetsende verantwoordelijkheid krijgt daartoe voldoende zal zijn toegerust. Deze leden wijzen er in dit verband op dat in de memorie van toelichting wordt aangegeven dat nog onderzoek gaat worden verricht naar de uitvoering van de toetsing door de ambtenaar van de gemeente en wat een en ander betekent voor de werklust van gemeenten. Zij gaan ervan uit dat eventuele aanwijzing van die ambtenaar pas zal gebeuren nadat op basis van het onderzoek meer duidelijkheid zal bestaan over de kwaliteits- en opleidingseisen van de desbetreffende ambtenaar. Ook de Nederlandse Vereniging voor Rechtspraak wijst op de noodzaak van gekwalificeerde ambtenaren voor het begeleiden van de gerechtsdeurwaarder. Graag vernemen deze leden de reactie van de regering hierop. Tot slot vragen zij of de reactie van de Vereniging van Nederlandse Gemeenten op deze aangelegenheid al bekend is.

De leden van de ChristenUnie-fractie vragen of de door de burgemeester aangewezen ambtenaar ook een ambtenaar van de politie kan zijn. Zo

nee, betekent dit dan dat in elke gemeente in Nederland een bevoegde ambtenaar moet worden aangewezen voor dit soort taken? Er gelden geen specifieke regels op het gebied van opleiding en vorming van de hulpofficier die de burgemeester vertegenwoordigt bij de toetsing van het binnentreden door de deurwaarder. Er zal nog een onderzoek worden verricht naar de uitvoering van de toetsing door de ambtenaar van de gemeente. Deze leden vragen wanneer dit onderzoek wordt afgerond en waarom de resultaten daarvan niet worden afgewacht. Zou het niet eerst duidelijk moeten zijn wat er wordt verwacht van deze ambtenaar, welke competenties hiervoor nodig zijn en wat dit concreet vraagt van gemeenten aan eenmalige opleidingskosten en het onderhouden van deze functie? Voornoemde leden vragen dit in het kader van de administratieve lasten van dit wetsvoorstel nader toe te lichten.

De leden van de ChristenUnie-fractie wijzen erop dat de begeleiding niet alleen is ingesteld voor een redelijkheidstoets maar ook voor de veiligheid van de gerechtsdeurwaarder. Alleen al de herkenbare aanwezigheid van de politie kan hier in sommige gevallen aan bijdragen. Indien de veiligheid in het geding is kan alsnog de hulp van de politie worden ingeroepen, maar dit kost tijd. Zij vragen of het schrappen van de plicht tot aanwezigheid van een hulpofficier van justitie er toe zal leiden dat binnentreden vaker zal plaatsvinden. Is dit onderzocht? Is het niet zo dat juist de beperkte beschikbaarheid van de hulpofficier nu als positief effect heeft dat deurwaarders het binnentreden als ultimum remedium zien?

6. Gevolgen voor de administratieve lasten

De leden van de D66-fractie constateren dat de werklastereductie op basis van tappen op naam geschat is op 14 tot 22 fte. Deze schatting is gemaakt op basis van gegevens van het aantal tapanvragen op jaarbasis en op basis van een inschatting van het aantal nummers dat gemiddeld bij één persoon in gebruik is. Wat zijn precies de aantallen? Kan de regering deze gegevens naar de Kamer sturen? Deze leden merken op dat deze maatregel tot extra werklastereductie voor rechters kan leiden. Waarom komt de regering tot de conclusie dat het voorstel naar verwachting per saldo tot een vermindering van de werklastereductie voor de rechterlijke macht zal leiden? Hoe is dit onderbouwd en kan Kamer de gebruikte gegevens ontvangen? Voornoemde leden constateren dat de werklastereductie door het niet langer begeleiden van de gerechtsdeurwaarder door de hulpofficier van justitie naar schatting 60 fte bij de politie is. Hoe is dit aantal berekend? Kan de regering de gebruikte gegevens naar de Kamer sturen? Wat betekent deze verlaging bij de politie voor de werklastereductie bij andere instellingen? Als het aantal fte dat elders wordt verhoogd, wordt afgetrokken, hoeveel is de daadwerkelijke werklastereductie? Als de werklastereductie voor gemeenten 60 fte betreft zoals in de memorie van toelichting aangegeven, kan dan worden geconcludeerd dat deze maatregel per saldo geen fte winst oplevert, maar het alleen het doorschuiven van de administratieve lasten betreft? Welke aanvullende financiering wordt gekoppeld aan deze taakoverdracht aan gemeenten door de rijksoverheid?

II ARTIKELSGEWIJZE TOELICHTING

Artikel I

Vijfde lid

De leden van de CDA-fractie merken op dat de regering aangeeft dat het advies van de RvdR in overweging zal worden genomen om de politie criteria en handvatten te geven voor de toepassing van de bevoegdheid

en voor de wijze waarop de keuze van de te tappen aansluiting tot stand is gekomen. Deze leden vragen wanneer er uitsluitel zal komen over de uitkomst van die overweging.

De voorzitter van de commissie,
Jadnanansing

Adjunct-griffier van de commissie,
Van Doorn